

axiological foundation semantic analysis categories, including categories of "nation" and «national character», «priority».

Axiological aspect of the transformation of national priorities is linked to justification of national values and targets. Philosophical reflection does not only specify the educational concept of meaning, purpose, methods, but also creates a moral, aesthetic, axiological orientations state behavior. Focusing on market conditions, without mental values of the Ukrainian nation becomes limited, one-sided, and it turns out an ultimately dead end in the development of the state and its citizens.

Використана література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст] / Укл. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.
2. Paperback Oxford English Dictionary. Seventh edition, revised. Edited by Maurice Waite. Oxford University press, United Kingdom, 2012. – 864 p.
3. Словарь иностранных слов [Текст]; под ред. И.В. Лёхина, проф. Ф.Н. Петрова. Изд. 4-е, перераб. и допол. – М.: Гос. изд-во иностр. и нац. словарей, 1954. – 853 с.
4. Ліхоносова, Г.С. Місце феномену соціального відторгнення в сучасних соціально-економічних трансформаціях [Текст] / Г.С. Ліхоносова // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка». Збірник наукових праць. Випуск 2 (4) 2015, Частина I. – Мукачево, 2015. – С. 48 – 54.
5. Ліхоносова, А.С. Национальные приоритеты деятельности социальных организаций [Текст] / А.С. Ліхоносова // Фокинские чтения 2015. Сборник материалов второй ежегодной международной научно-практической конференции 23 – 25 марта 2015 г., г. Ижевск. – Ижевск: Издательство «Проект», 2015. – 311 с. – С. 259 – 269.
6. Гриценко, С.И. Кластерная трансформация экономической системы Украины на основе логистических инновационных приоритетов развития [Текст] / С.И. Гриценко // Креативная экономика. – 2008. – № 9 (21). – С. 43 – 51.
7. Беляева, М.А. Онтологический и гносеологический аспекты искусственного интеллекта [Текст] / А.М. Беляева // Современные проблемы науки и образования. – 2011. – № 6. – С. 5.

Отримано 26.10.2015

УДК 330.101.8

Олександр ПИЖИК

АСОЦІАЦІЯ «УКРАЇНА – ЄС» ЯК НОВА ПАРАДИГМА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Резюме. Угода про Асоціацію «Україна – ЄС» визначилася як масштабна подія стратегічної перебудови всього українського суспільства. Особливо слід відзначити плідну розробку цієї тематики провідними українськими економістами-вченими і практиками, зокрема П. Гайдуцьким, Л. Віткіним, Г. Хімічевої, Г. Зікінім, І. Бураковським, В. Мовчан та іншими. Угода про Асоціацію «Україна – ЄС» являє собою міжнародний документ, який складається із 23 глав і 486 статей. Зарубіжний та український істеблшмент у різних інтерпретаціях дав високу оцінку цьому документу, покладаючи великі сподівання на його реалізацію у міжнародних стосунках України з Європою. Термін «асоціація» (нім. *Assoziation*, лат. *associatio*) трактується як приєднання, зв'язок, об'єднання – поняття, які використовуються у різних сферах людської діяльності.

Ключові слова: технічне регулювання, парадигма, Європейська система технічного регулювання, імплементація, Українська економічна система, реформи.

Oleksandr PYZHYK

ASSOCIATION «UKRAINE – EU» AS A NEW PARADIGM OF INTERNATIONAL RELATIONS IN THE FIELD OF TECHNICAL REGULATIONS

Summary. Agreement about EU-Ukraine Association event is defined as a large-scale strategic restructuring of Ukrainian society. This event is planned sufficiently to discuss widely in our economic, legal and political literature. The author focuses on the fruitful development of the subject by leading Ukrainian economists, scientists and practitioners, including papers by P. Haidutsky, L. Vitkin, G. Himichevoyi, G. Zykina, I. Burakovsky, Veronika Movchan and others. Agreement on EU-Ukraine Association is an international document that consists of 23 chapters and 486 articles. This document is praised by foreign and Ukrainian establishments in different interpretations, placing great hopes on its implementation in the international relations of Ukraine with Europe. The term «association» (German assoziation, Lat. associatio) is treated as a joining, link association – a concept used in various fields of human activity

Key words: technical regulations, paradigm, European technical regulation, implementation, Ukrainian economic system, reform.

Постановка проблеми. Угода про Асоціацію «Україна – ЄС» визначилася як масштабна подія стратегічної перебудови всього українського суспільства.

Вона являє собою міжнародний документ, який складається із 23 глав і 486 статей [1].

Зарубіжний і український істеблїшмент у різних інтерпретаціях дав високу оцінку цьому документу, покладаючи великі сподівання на його реалізацію у міжнародних стосунках України з Європою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значення цієї події отримало досить широке висвітлення в нашій економічній, юридичній та політичній літературі. Особливо слід відзначити плідну розробку цієї тематики провідними українськими економістами-вченими і практиками, зокрема П. Гайдуцьким, Л. Віткіним, Г. Хімічевої, Г. Зикіним, І. Бураковським, В. Мовчан та іншими [2].

Мета статті: показати важливість Угоди про Асоціацію «Україна – ЄС» як нової парадигми міжнародних відносин у сфері технічного регулювання.

Виклад основного матеріалу. Термін «Асоціація» (нім. Assoziation, лат. associatio) трактується як приєднання, зв'язок об'єднання – поняття, які використовуються у різних сферах людської діяльності.

Асоціація «Україна – ЄС» – це широкий спектр міжнародних відносин, які проявляються у правових, економічних, політичних, соціальних та інших особливостях. Угода є відзеркаленням цих відносин і визначає конкретні шляхи й терміни на впровадження цих відносин.

Шлях України до Європейського товариства почався з прийняттям у грудні 2000 року спільного плану заходів з реалізації Угоди про оцінювання відповідності та ідентичності промислових товарів (АСАА). Важливою віхою стало отримання у 2008 році членства у Світовій Організації торгівлі (СОТ), яке поставило перед Україною значні завдання з реформування усіх напрямків економічних відносин. Основні календарні віхи інтерактивного процесу у короткому вигляді:

- 2007 рік – початок широкого переговорного процесу;
- 2008 рік – вступ до СОТ;
- 2009 – 2011 р. р. – багато чисельні консультації, переговори;
- 2012 рік – парафування відповідних документів;
- 2013 рік – зрив підписання документів у Вільнюсі;
- 2014 рік – революція Гідності, кінець багатовекторності;
- 21 березня 2014 року – важлива віха – підписання Політичної частини Угоди.

Наступним етапом стало підписання 27 червня 2014 року економічної частини УА. Далі – фінальні акорди: 16 вересня 2014 року Європарламент ратифікує угоду

одночасно із Верховною Радою України. 1 листопада 2014 року Угода набрала чинності. Вже на кінець 2014 року близько половини країн-членів асоціації ратифікували Угоду. Однак за взаємною згодою старт упровадження торговельної частини Угоди (Розділ 2) відкладено до 1 січня 2016 року.

Почався процес упровадження українськими розробниками та урядовими інституціями Плану імплементації Угоди, з'явилися нормативно-правові акти на її виконання. Все це стало початком довготривалої роботи із запровадження правил і принципів Європейського товариства.

Ми розглядаємо комплекс заходів Євроспільноти як нову парадигму, тобто систему уявлень основних концептуальних установок, характерних для нинішнього етапу розвитку міжнародних і внутрішні відносин України. Розпочався новий етап стратегічного розвитку усіх сфер українського суспільства. На фоні кардинальних змін у міжнародних відносинах стало ще очевиднішим, що стара економічна модель української економіки виявилася неефективною й безперспективною.

Українська економічна модель і досі характеризується сукупністю базових технологій і організації виробництва третього та четвертого укладу як добувної та сировинної галузі, так і частково машинобудівної та переробної промисловості. У структурі економіки третій уклад складає 51,4%, четвертий – 46,5%, а п'ятий, до якого відноситься програмне забезпечення «Технологія» – усього 2,1%.³

Розглядаючи плани модернізації усіх сторін суспільно-економічного життя України в процесі дослідження автор звертає увагу перш за все на ті реформи, які можуть дати позитивний ефект.

Найперше слід відновити стимули для модернізації усього промислового сектора української економіки. На цьому шляху перше місце посідає як реструктуризація зовнішніх боргів, так розроблення й реалізація інвестиційних програм для виходу економіки України на сучасний технологічний рівень. Це, в свою чергу, стосується секторів машинобудування, металургійної та хімічної промисловості. Особливу увагу слід приділити розвитку п'ятого укладу: різкого зростання індустрії інформаційних технологій, а також шостому укладу – розвитку нанотехнологій, генної інженерії клітинних технологій.

У директивних урядових документах прогнозовані й визначені заходи по кожному пункту стратегії Угоди. Залишаючи в стороні від аналізу інші розділи Угоди, в статті особливу увагу приділено розділу IV Угоди про Асоціацію «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею».

Угода про Асоціацію, «Україна – ЄС» стала тим відправним пунктом для рішучого прориву у вік нових технологій. Введення із 01.01.2016 року зони вільної торгівлі з ЄС призведе до перегляду усієї системи державних взаємовідносин у напрямку створення ефективної економічної політики, в усіх напрямках технічного регулювання, введення сучасних міжнародних стандартів і підвищення якості продукції. Перед Україною повстало питання про необхідність розроблення Національної програми адаптації української економіки до вимог ЄС, а також розроблення дорожньої карти імплементації умов Європейського ринку.

Практична реалізація принципів і положень Угоди продовжена прийняттям постанови КМУ від 09.12.2014 р. № 695 «Про програму діяльності Кабінету Міністрів України» та постанови Верховної Ради України від 11.12.2014 року № 26 в частині реформування системи технічного регулювання.

Розпорядженням КМУ від 17.09.2014 р. № 847 «Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії й іншими державами-членами, – з іншого», встановлено план заходів на 2014 – 2017 рр.

Керуючись цими постановами, Мінекономрозвитку приступило до реалізації завдань, визначених Угодою «Україна – ЄС». Основними напрямками реформування

системи технічного регулювання стало розроблення нових законодавчих актів з метою узгодження необхідних адміністративних та інституційних реформ, побудова нової децентралізованої адміністративної системи, створення Національного органу стандартизації (НОС), що не є органом державної влади.

Всеохоплююче положення Угоди про Асоціацію «Україна – ЄС» регулює широкомасштабні напрямки створення економічних умов для просування товарів і послуг як в середині держави, так і зовні. Найважливішим механізмом у цих ринкових відносинах є інструменти технічного регулювання. Економічну і соціальну оцінку товару і послугам дає як внутрішній, так і зовнішній ринки.

В економічній літературі є чимало визначень технічного регулювання, але найточнішим, з нашої точки зору, є визначення, де під «технічним регулюванням розуміються правові дії держави, з допомогою яких врегульовуються норми і правила, що організують поведінку на ринку суб'єктів господарювання».

Поняття технічного регулювання існують під різними назвами і структурами в усіх державах, як правило, на трьох рівнях: міждержавному, федеральному і регіональному, виконуючи завдання регулювання внутрішнього ринку і розвитку зовнішньої торгівлі. Україна, починаючи з 2000-го року, повністю зорієнтувалася на модель технічного регулювання Євросоюзу. Ця модель здійснюється трьома органами:

- Європейським комітетом зі стандартизації;
- Європейським комітетом з електротехнічних стандартів;
- Європейським інститутом телекомунікаційних стандартів.

Органи з технічного регулювання у Євросоюзі мають централізований характер. Директиви, що розробляються загальноєвропейськими структурами з технічного регулювання, мають верховенство над національним законодавством. Процес прийняття нормативів технічного регулювання проходить три стадії: на першій – основоположний закон із відповідними дорученнями для інших органів; на другій – урядові постанови; на третій – розроблення технічних регламентів.

Категорія «технічне регулювання» трактується як нормативний акт відповідного органу, в якому визначені певні якісні, кількісні та інші характеристики товару або послуги, обов'язкові до виконання всіма учасниками ринкових відносин.

У практичній діяльності існують дві моделі технічних регламентів: одна – це розроблення і введення стандартів з повною характеристикою та специфікою товару або послуги; друга – як директивний спосіб позитивних технічних рішень й очікуваних результатів і вимог до безпеки продукції й послуг.

Директивна модель використовується найбільше як гнучкий спосіб застосування рекомендацій і швидкого пристосування до відповідних умов. Технічний регламент не включає в себе загальні правові норми і не вимагає постійного перегляду діючого законодавства або рішень уряду, являючись складовою усієї системи технічного регулювання. А саме технічне регулювання виступає у двох формах: національній і регіональній, доповнюючи одна одну.

Процес реформування української національної системи технічного регулювання можна поділити на такі стадії (рис. 1):

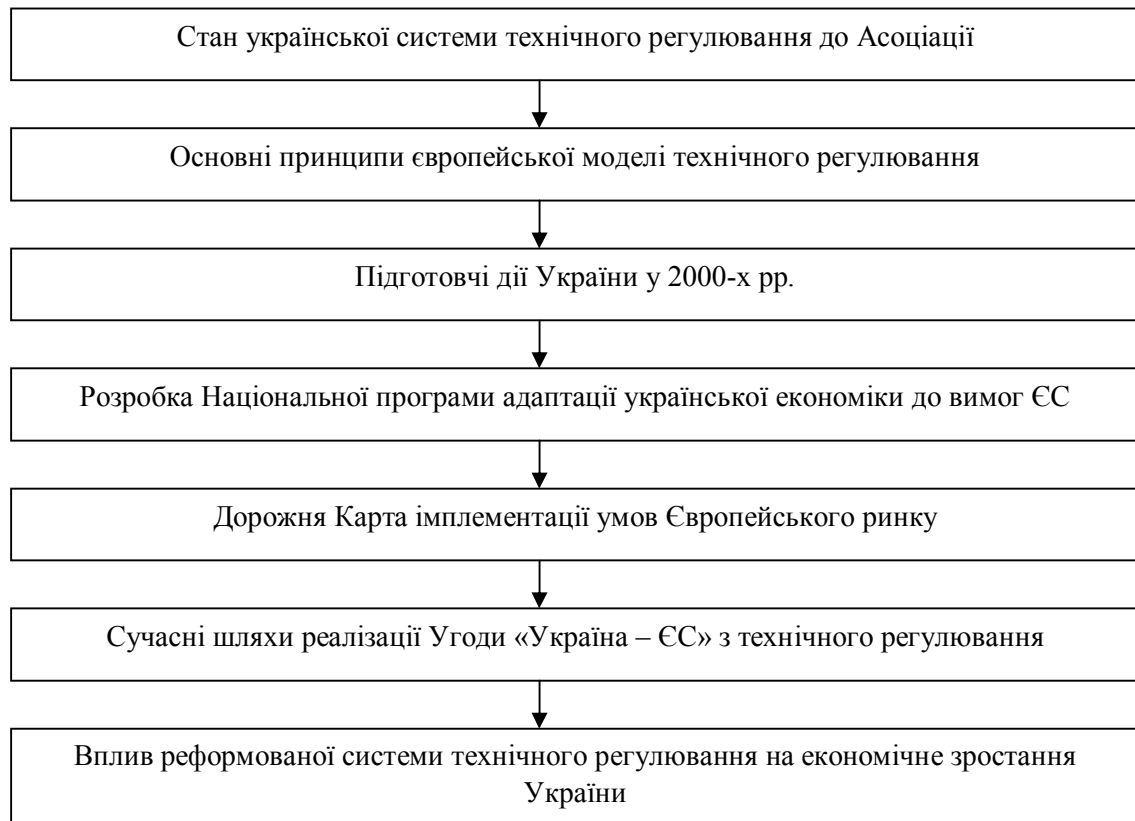

Рисунок 1. Структура системи технічного регулювання

Figure 1. Structure of Technical Regulation

Урядові установи України як в законодавчій, так і виконавчій сферах наполегливо працюють в імплементації положень Угоди з ЄС у всі галузі економіки. Особливе завдання покладено на Міністерство економічного розвитку. Кабінет Міністрів України своєю постановою від 09.12.2014 № 695 прийняв спеціальну програму, а постановою Верховної Ради України від 11.12.2014 р. № 26 визначив дії в частині реформування української системи технічного регулювання.

Кабінет Міністрів України чітко визначив ДП УкрНДЦП як орган, який виконує функції Національного органу стандартизації (НОС), а іншими урядовими актами було чітко визначені функції цієї організації. Вони, в першу чергу, поєднують національні правила положень стандартів з міжнародними та європейськими, аналогічно відповідно до декретів Нового та Глобального підходів. Для прикладу можна відзначити, що переглянувши міжнародні стандарти, розроблені до 1992 р., скасовано 3934 з них. У 2014 році припинено 2313 національних нормативних документів, з яких 1998 гармонізовані з міжнародними та європейськими.

За свідченням інформаційних джерел у КМ України розробляється «Стратегія розвитку на період до 2020 року». Слід відзначити, що в Україні вже прийнято 45 нових технічних регламентів, з яких 43 – на основі законодавчих актів ЄС, з яких 34 є обов'язковими до виконання (підраховано за даними Державного комітету статистики).

Виконуючи Програму Кабінету Міністрів України від 2015 р., Мінекономрозвитку в галузі технічного регулювання повинен виконати складні такі завдання:

- підписати Угоду із АСАА про оцінювання відповідності та прийнятності промислової продукції;

- практично реалізувати нові закони України «Про стандартизацію», «Про метрологію та метрологічну діяльність»;
- прийняти 10 пріоритетних технічних регламентів, особливо у сферах метрології, оцінювання відповідності у різних галузях;
- започаткувати роботи НОС (національної організації стандартизації), надавши їй новий статус, отримати визнання НААУ за напрямками «Організація з сертифікації»;
- прийняти 1500 національних стандартів, узгоджених зі стандартами ЄС: методам перекладу – 500 стандартів, методам підтвердження – 1500 стандартів, прийнятих в Україні 13 тис. стандартів колишнього СРСР, створити повнотекстову електронну базу 15 тис. стандартів. На 2015 рік затвердити Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, скоротити порівняно з 2000 роками на 65%.

Слід окремо зупинитися на трактуванні статей, що стосуються державної допомоги підприємствам. Ч. 2 глави 10 статті 262 зазначеної Угоди Європейського співтовариства, де визначаються певні обмеження щодо надання переваг окремим підприємствам, або виробнику окремих товарів. Прозорість надання державної допомоги регулюється ст. 263 Угоди з повернення іншої сторони у галузі державної допомоги, що може вплинути на торгівлю між сторонами. В статті 263 п. 3 взагалі не передбачено нагляд за виділеними державними коштами. Стаття 267 Угоди передбачає створення Національної системи контролю за державною допомогою і вимагає від України впровадити цілу систему нормативно-правових актів, яка мусить підготувати створення спеціального органу з контролю за державною допомогою.

Для українських умов це означає скасування різних заходів державної підтримки пріоритетів, які застосовувалися раніше з метою конкуренції товарів. Водночас стаття 262 Угоди дає можливість здійснювати підтримку особливо у напрямку виробництва товарної продукції соціального характеру.

Висновки. Проведено дослідження основних документів Угоди про Асоціацію «Україна – ЄС», директив різних міжнародних організацій, законодавчих актів рішень центральних органів виконавчої влади України, наукових розробок міжнародних та вітчизняних установ, організацій, провідних учених України:

Угода про Асоціацію «Україна – ЄС» як широкий спектр нових міжнародних можливостей стала для України новою парадигмою, тобто концептуальним відправним напрямком розвитку цих сфер України. Особливе значення вона матиме для українського суспільства для переходу до нового Технологічного укладу, виходу країни на міжнародні ринки.

Особливі інструменти нової торговельної політики економічного зростання стали необхідністю нових підходів до всього комплексу процесів технічного регулювання як найважливіших інструментів економічної політики.

Аналізуючи прийоми і підходи до реформування економіки України, її складової системи технічного регулювання автор вважає за доцільне продовжити роботу над створенням української моделі технічного регулювання, заснованого на принципах Європейського Союзу.

Conclusions. Studying of the main documents of the Association Agreement EU-Ukraine directives of various international organizations, legislation making central executive authorities of Ukraine, scientific development of international and domestic institutions and organizations, leading scientists of Ukraine the author of the article has come to the following conclusions:

Agreement on EU-Ukraine Association as a wide range of new international opportunities for Ukraine has become a new paradigm, that conceptual starting direction of Ukraine in these areas.

Ukrainian society will be of particular importance in this Agreement, the transition to a new technological structure, for the country to international markets.

Special Tools of new trade policy growth has become the necessity for new approaches to all the processes of technical regulations as a major instrument of economic policy.

Analyzing the techniques and approaches to reform Ukraine's economy and its part of the technical regulation the author considers it appropriate to continue work on a model of Ukrainian technical regulations based on the principles of the European Union.

Використана література

1. Віткін, Л.М. Принципи, теоретичні засади та практичні рекомендації щодо побудови сучасної системи технічного регулювання України [Текст] / Л.М. Віткін, К.М. Лапач, Г.І. Хімичева // Система обробки інформації. – 2009. – № 3. – С. 153 – 165.
2. Угода про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
3. Грищенко, Е.Г. Техническое регулирование. Конспект лекций: учебное пособие [Текст] / Е.Г. Грищенко, П.Е. Ибрагимова. – М.: Эконом-Информ, 2012.
4. Віткін, Л.М. Сучасна система технічного регулювання України: теорія і практика [Текст] / Л.М. Віткін, Г.І. Хімичева, А.С. Зенкін. – К.: Університет економіки та права «КРОК». – 492 с.
5. Закон України «Про ратифікацію протоколу про вступ України до СОТ» від 10.04.2008 р. № 205-VI. [Текст].
6. Світова організація торгівлі. Довідник про Угоду ТВІ [Текст] // Інформаційний бюлетень з Міжнародної стандартизації. – К.: Держспоживстандарт. – 2006. – № 7.
7. Технічне законодавство Європейського Союзу. [Текст] / Директиви: бібліографічний покажчик 1998 – 2005. – Львів: Леонорм, 2000.
8. Біла книга. Про політику адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог [Текст]. – К.: Держспоживстандарт України, 2006.
9. Зелена книга. Про політику адаптації національного законодавства у сфері технічного регулювання та споживчої політики до європейських вимог [Текст]. – К.: Держспоживстандарт України, 2006.

Отримано 9.11.2015